

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Confessionis Avgvstinianae, Et Avgvstanae

Hänlin, Georg

Friburgi Helvetiorum, 1592

VD16 H 131

Abvsvs 7 De Potestate Ecclesiastica, cum quinq[ue] Catholicorum de eâdem conclusionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29407

ABVSVS VII.

DE POTESTATE ECCLESIASTICA.

Etiam hic articulus, qui cæteros omnes vana prolixitate superat, odiosa & inanis repetitio est eorum, de quibus in superioribus disputavimus: Magna ex parte extra propositum nostrum appositus. Scit quippè Pappus, non de alio, nisi de Augustini sententia & fide dilceptatione inter nos susceptam esse. Quòd si de re ipsa mecum contendere Pappo libet alio tempore & libro, non renuo; jam nihil, nisi Augustini sententiam tradere & explicare propositum habeo. Quæ ergò Pappus de potestate Ecclesiastica ex Augustino circa Conclusiones triginta quatuor affert, sequentia sunt.

Circa Conclus. quartam affert locum, ut ptobet, suos, sive sue sortis & Confessionis homines *ad consolandas conscientias coactos esse ostendere discrimen potestatis Ecclesiasticae, & potestatis gladij. docuisse item utramq. potestatem propter mandatum Dei venerandam, & honore afficiendam esse, &c.* Sed quis ista unquam negavit? nisi quòd Augustana Cōfessio falsò scribit, coactos esse ipsos ad ostendendum, quasi nemo alius ante ipsos hoc ostendisset. Potuisset autem Pappus aptiora & graviora multò ad ostendendum hoc ex D. Augustino adduxisse loca, & etiam ex nostris, qui atate Lutheri proximè antecesserunt, & cum ipso Luthero vixerunt. præsens enim, quem affert, nihil docet, nisi apud Apostolum, quando dicit; non frustra gladium portat, &c. per gladium intelligi non potestatem spirituales excommunicationis, sed aliam civilem scilicet.

Circa sextam Conclus. affert decem loca, ut ostendat, ad potestatem Ecclesiasticam pertinere, *predicare verbum, & porrigere sacramenta, vel multis, vel singulis juxta vocationem, &c.* Sed hæc competere potestati illi unquam dubitavit, nedum inficiatus est? Tantùm Pappus concedat, non omnem potestatem hujus potestatis his solis finiri. Certè Episcopis, in quibus hæc potestas

restas invenitur, D. Augustinus tribuit potestatem corripiendi subditos, degradandi, excommunicandi, & reliquas coërcitiones Ecclesiasticas, cum res postulat, adhibendi. Alibi etiam scribit, gerere illos in Ecclesia vices Apostolorum, quos certum est cōdidisse leges subditis sibi: quin & judicasse causas Laicorum, prout paulò post de singulis testimonia ponentur. Ex quo colligere licet, malè & contra Augustinum testimonia poni, quòd potestas hæc exerceatur, & consistat tantum in docendo, seu prædicando verbum, & porrigendo sacramenta.

Circa 10. Conclusionem affert tria loca, ut ostendat; *Episcopis, ut Episcopis jure divino nullam competere jurisdictionem, nisi remittere peccata: Item cognoscere doctrinam, & doctrinam ab Evangelio dissentientem rejicere; & impios, quorum nota est impietas, excludere à communione Ecclesie sine vi humana, sed verbo, &c.* In quo nos cōsentientes habebit, si unum hoc addiderit ipsos posse etiam eodem jure instituire, quæcunq; fidelibus expedire judicaverint, idq; exemplo Apostolorum, in quorū locum successerunt. Quid? quòd primus locus à Pappo citatus circa Conclus. hanc, expressè tribuit ipsis potestatem præcipiendi.

Circa 11. Conclusionem ponit locum unicum, ut ostendat; *nō esse audiendos, quando contra Evangelium docent, aut statuunt.* Sed quis contradicit? Idem repetitur in 15. Concl.

Circa 16. Conclusionem duo loca apponit, eò ut (quantum colligere possum) doceat; *observationem etiam diei Dominica debere esse liberam.* Sed nihil hujus habent loca ista. Primus enim diem Dominicam Apostolos, & Apostolicos viros sanxisse indicat, qui cum audiendi sint, potius concludi debet, necessariò illam observari debere, quàm quòd debeat cuique liberum relinqui; præsertim cum Augustinus dicat, ita institutam, ut religiosa solennitate celebraretur, & huic diei honos haberetur. Secundus pariter nihil dicit, nisi Sabbatum non debere observari à nobis secundum literam, more Judæorum, ut ociemur tantum ab opere corporali, sed spiritualiter; sed quid hæc ad rhombum?

Circa 29. Conclusionem profert locum eò, ut persuadeat *traditiones omnes liberæ esse debere.* Sed tantum abest, ut faveat Pappo, ut eundem aperte refellat; habet enim locus, Apostolos de-

disse præceptum fidelibus, de abstinendo à sanguine, & suffocato; Si præceptum: ergò observatio ejus nō erat libera. Quòd autem subdit; postea cessasse, nihil contra nos hinc inferri potest: fuit enim præceptum temporale.

Circa 34. Conclusionem locum producit eò, ut probet, quòd *si non possit ab Episcopis impetrari quarundam observationum, quæ sine peccato non possunt præstari, relaxatio; unumquemque oporteat sequi regulam Apostolicam, quæ præcipit, Deo magis obedire, quàm hominibus, &c.* Sed frustra: nemo enim tam vel insipiens, vel impius, qui neget: quamdiu verò Episcopi talia, quæ contra Deum non sunt, præcipiunt, audiendi, sicuti mox probabitur, citra omnem dubitationem sunt. Si igitur non audiendos esse probare velit Pappus, ostendere debet, illa, quæ præcipiunt, adversari Deo, & legi eius.

In cæteris Conclusionibus omnibus, quotiescunque Pappus nos remittit & ablegat ad superiora, eòdem etiã ego Lectorem ablegatum volo: ibi enim solidè confutata, quæ erant confutanda, certò inveniet.

Sed ut etiam hîc Pappus cum suis, quantum institutum patitur, & postulat, nostram sententiam sciat, hæc penè Ecclesia Catholica de potestate Ecclesiastica, credidit & credit.

DE POTESTATE ECCLESIASTICA.

Conclusio I. Catholicorum.

PRæter potestatem Civilem est potestas Ecclesiastica.

Conclusio II. Catholicorum.

UTraque potestas bona, sancta, & à Deo est.

Quæ duæ Conclusiones, quia nobis Catholicis cum Adversarijs communes sunt, probatione peculiari opus non habent.

Conclu-

Conclusio III. Catholicorum.

Stæ duæ potestates licet inter se distincte sint, non tamen contrariæ, ita ut non possint in unam & eandem convenire personam.

Augustinus in Psal. 118. Tom. 8. colum. 1387. d.

Nam maligni exercent ad facienda mandata, à scrutandis autem avocant non solum cum persequuntur, aut litigare nobiscum volunt; verumetiam cum obsequuntur & honorant, & tamen suis vitiosis & negotiosis cupiditatibus adjuvandis, ut occupemur, & eis nostra tempora impendamus, efflagitant, aut certe infirmos præmunt, ut causas suas ad nos deferre cõpellant, quibus dicere non audemus, Dic homo, quis me constituit iudicem, aut divisorem inter vos? Constituit enim talibus causis Ecclesiasticos Apostolus cognitores, in foro prohibens iurgare Christianos, &c. Et inferius a. Ignoscant obedientes fideles, qui pro suis secularibus causis raro nos quærunt, & judicijs nostris facillimè acquiescunt: nec nos conterunt litigando, se obtemperando potius consolantur, &c.

Idem Epist. 147. Tom. 2. colum. 685. c.

Et homines quidem causas suas seculares apud nos finire cupientes, quando eis necessarij fuerimus, sic nos sanctos & Dei servos appellant, ut negotia terræ suæ peragant, &c. Quòd si verò Confessionistas offendunt Ecclesiasticorum Prælatorum possessiones & opes ampliores, quàm eas ipsi vellent; jam tempore suo illas sat amplas fuisse, testis est August. Epist. 225. Tom. 2. col. 875. b. Ego, inquit, quippè secundum multorù sensum comparantiù semetipsum sibi semetipsum, non divitias dimisisse, sed ad divitias videor venisse. Vix enim vigesima particula res mea paterna existimari potest in comparatione prædiorum Ecclesiæ, quæ nunc ut Dominus existimor possidere. In qualibet autem, maximè Africanarum Ecclesiarum, hic noster non dico presbyter, sed Episcopus, sit comparatus pristinis opibus suis, etiam si animo dominantis egerit, pauperrimus erit, &c.

Idem

Idem Tract. 6. in Ioan. Tom. 9. colum. 59. d.

Villas nostras tulerunt, fundos nostros tulerunt, proferunt testamenta hominum. Ecce ubi Gajus eis donavit fundum Ecclesiæ, cui præerat Faustinus, &c. Et mox. Nam nostis fratres mei, quia villæ istæ non sunt Augustini. Et si vos non nostis, & putatis me gaudere in possessione villarum, Deus novit: ipse scit, quid ego de illis villis sentiam, vel quid ibi sufferam, &c.

Conclusio IV. Catholicorum.

AD potestatem Ecclesiasticam pertinet non tantum prædicare verbum, & porrigere sacramenta, sed & subditos quoscunque corripere, ab officio indignos suspendere, excommunicare, leges ferre, & in cõmuni, instituire omnia, quæ facere possunt ad gloriam Dei, & salutem fidelium.

Augustin. in Psal. 44. Tom. 8. colum. 417. a.

Ergò illorum (Apostolorum) abscessu deserta est Ecclesiæ absit. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. Quid est pro patribus tuis, nati sunt tibi filij? Patres missi sunt Apostoli: pro Apostolis filij nati sunt tibi, constituti sunt Episcopi, &c. At Apostolos illa, de quibus Conclusio est, faciendi potestatem habuisse, nemo est qui negare audeat.

Idem de corrept. & grat. cap. 3. Tom. 7. col. 1327. b.

Ergò, inquiunt, præcipiant tantummodò nobis, quid facere debeamus, qui nobis præsumunt, & ut faciamus orent pro nobis; nõ autem nos corripiant & arguant, si non fecerimus. Imò omnia fiant, quoniam Doctores Ecclesiarum Apostoli omnia faciebant, & præcipiebant quæ fierent, & corripiebant si nõ fierent, & orabant ut fierent.

Idem Lib. de fide & operib. cap. 2. Tom. 4. col. 57. b. c.

Neque enim quia illam primi populi commisionem Moyse Dei famulus patientissimè perferebat, ideò non in multos etiam gladio

gladio vindicavit. Et Phinees sacerdos adulteros inventos ferro ultore confixit. Quod utiq; degradationibus, & excommunicationibus significatum est esse faciendum in hoc tempore, cum in Ecclesiæ disciplina visibilis erat gladius cessaturus.

Idem Epistol. 236. Tom. 2. colum. 886. c.

Ego certè Presbyterum, & qui die jejunii, quo ejusdem loci etiam Ecclesia jejunabat, valedicens collegæ suo, eju'dē loci presbytero, apud famo. am mulierē, nullum ecum clericum habentem, remanere, & prandere, & cænare ausus est, & in una domo dormire: removendum ab officio presbyterij arbitratus sum, timens ei deinceps Ecclesiam Dei committere.

Conclusio v. Catholicorum.

Legibus, & constitutionibus horum parere & obtemperare in conscientia tenentur omnes illorum subditi; idque quamdiu contra Deum, Verbum, & Legem ejus nihil præceperint.

August. Epist. 152. Tom. 2. colum. 695. a. b.

Nolite ergò esse ingrati tantæ misericordiæ Dei (alloquitur autem populum nolentem acquiescere definitioni Cōcilij contra Donatistas) quæ per istam diligentiam vobis ministrata est. Nulla excusatio jam remansit, nimium dura, nimium diabolica sunt hominum corda, quæ adhuc tantæ manifestationi veritatis oblistunt.

Idem Augustin. Epistol. 154. ad Publicolam Tom. 2. colum. 705. c. d. quæst. proposita an viator victus famis necessitate, si nil uspiam invenerit, nisi cibum in idolio positum, mori potius debeat fame, quàm cibū istum sumere? eam his verbis definit.

Aut certum est esse idolothytum, aut certum est non esse, aut ignoratur. Si ergò certum est esse, melius Christiana virtute respuitur. si autem vel non esse scitur, vel ignoratur, sine ullo con-

T scien-

scientiæ scrupulo in usum necessitatis assumitur. Vbi certè abstinentiæ hujus ab isto cibo ratio nulla reddi potest, nisi præceptum apostolicum.

*Idem Serm. 62. de Temp. Tom. 10. colum. 719 a. In
Quadragesima non jejunare, peccatum esse, ex
ipse affirmat.*

Aliis diebus jejunare, remedium est, aut præmium; in Quadragesima non jejunare, peccatum est; & tamen neq; hujus rei obligatio est, nisi ex constitutione & præcepto vel Ecclesiæ, vel Apostolorum. Huc referri possunt omnia, quæ idem vir, & Doctor sanctissimus acerbissimè dixit & scripsit in hæreticos, sacris Concilijs temerè obstrepentes.

*Laus Deo, Beatissimæ Virgini & Matri
Salvatoris nostri Iesu Christi, & om-
nibus Sanctis eius, &c.*

